

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 22.

Katholikus egyleti élet.

Elég volt régen felkarczolni a földet, rádobni a magot és az ős erejű föld mégis meghozta gyümölcsét. Tiszta humuszba hullott a mag, nem is volt tán annyi féle gyim-gyom, meg kukacz, ami rontotta, szipolyozta volna a vetést s mindig rá illett a szántóra a költő szava »arany kalászszal ékes rónaság«.

Ma gözeke kell! Egészen az elevenjébe kell vágni a vasat, ha azt akarjuk, hogy teremjen a föld, mert kiélt lett, kevés benne az erő, s ami van, azt is elszívja a gyom, pusztítja a sok féreg.

Hogy tudott lángolni valaha ez a nemzet! Elég volt egy-egy jelenetre mutatni a nagy nemzeti multból s már érezte mindenki ugyan azt az érzést, mely valaha ama jelenetnél szötte át a nemzetet. Ma csak látványosság az ilyesmi. Elég volt régen egy-egy lánglelkű embernek kiállni a nép elé, szólni hozzájuk s a nép ment a szó után — ma kritizálja a szónok előadását. Elég volt régen egy nemes eszmét megpendíteni s csoportosult köré az egész ország, ma idealizmusnak nevezzük az ilyesmit.

Realisak vagyunk szörnyen s ez a realizmus úgy képviseli a társadalmi érzést és gondolkodást, mint a csontváz az embert, de mi megelégszünk vele.

De nem mindnyájan.

Vannak még mindig »quorum Deus non venter est«, akik lelkesülnek még a nagy, nemes dolgokért, akik vannak még olyan nagyok, hogy meg tudnak hajolni az igazi nagyság előtt, akik az emberben csak az embert tudják tisztelni, de nem a dekadens irányzatban megénekelt állatot, hanem az Isten képeire teremtett felsőbb lényt.

Hivő embereknek nevezzük ezeket. Bigottoknak mondják és lemosolyogják sokan.

Nagy hivatás vár ezekre a hinni tudó, a mai világban hitvalló emberekre. Vetni kell nekik a kiélt földbe, nagy, nemes feladatokat plántálni a blazirt társadalomba, visszahódítani a kereszténység örök igazsága morálja számára a tért, mit az újabb pogány szellem önzése elragadott.

Nem elég ma már csak katolikusként lenni, de meg is kell vallani azt a hitet, nem elég csak hinni, de terjeszteni is azt a felfogást, mely egyszer már megreformálta a pogányvilágot undorító önzéséből.

S a legutóbbi évek támadása folytán köztudatba ment át a katolikusok között a kötelesség, mit a megváltozott idők s a kereszténytelen szellem terjedése reájuk ró.

Az egy gondolkodásnak, kik érzik, hogy Isten nélkül semmi morálnak nincs alapja, nincs szankciója, kik tisztán látják, hogy a keresztény elvektől való eltérés okozta a társadalom mai súlyos,

majdnem kétségbeesítő problémáit, csoportosultak, együletet alkottak azon célból, hogy egymásban is, másokban is erősítsék ezt a tudatot, hogy kristályosító pontot képezzenek a keresztény eszmék számára, hogy legyen egy hely, hol az emberek nem csak mint ezen, vagy ama társadalmi réteghez tartozók, ne csak mint ilyen vagy olyan érdekcsoportok, mi mind szétválasztja az embereket, hanem mint egyhitűek jöjjenek össze — együletet alkottak, hogy a kenyér utáni hajszában szétszóratva, társadalmi állások által elkülönítve, legyen egy hely mégis, hol egyesüljenek.

Igy alakultak meg a katolikus körök.

Most 23. és 24-én a magyar katolikus egyesületi életnek nagy fontosságú eseménye lesz, a kath. körök országos nagy gyűlése, midőn országos központot teremtenek, mely szervi egységbe hozza az idáig szétszórt, egyedül álló egyesületeket.

A kath. legény egyletek ily irányú mozgalmá után örömmel veszünk hirt a kath. körök mozgalmáról.

A tömörülésben van az erő, az erőben a győzelem. A katolikus körök eszméinek győzelme pedig annál kívánatosabb, mert senki vereségével nem jár, hisz az önzetlen, a szeretetet először hirdetett keresztény morál az ő eszményük.

P—y.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

F á t u m.

Irtá: ILUS.

Hiába! Ha valaki már elkövette azt az esztelenséget, hogy egy szép napon saját tudta és akaratán kívül e világra jött, már magában véve is peches; de pénteki napon születni valóságos fátnum.

Önök mosolyognak? Nem hiszik, talán tagadják is e szörnyeteg létezését? — Önök irigylésre méltók, boldogok.

De nem úgy én, ki őt úgy ismerem! Hozzám szegődött születésemkor s vélem marad tán halálomig!

De ki ez a szörny, a kit a sors nyakunkra ültetett s vállunkon hordozzuk mint valamely lisztes zsákot? s míg kétérét görnyedünk alatta, ő tán kaján vigyorgással mulat felettünk!?

E szörny neve: Fátum.

S hol található? Mindenütt és mindenkor — palotákban úgy, mint kunyhókban fölled. Sétára indulsz? melletted terem s utadat állja; megpihenni készülsz? öledbe kuporog, mint fürge gnóm.

S próbáld elcsipni őt! Lepkeszárnyakon leng tova — s fűgét mutat neked.

Szesélyes, mint egy szép asszony s csalfa, mint a puszták délibábjá!

S ha belátják Önök, mennyi galibát hord össze csak egy rövidke fél nap is, részvétre nyújtják jobbukat s megindult szívvel gondolnak egy boldogtalan halandóra, kit e »szörny« kalauzol egy életen át!

* * *

Rekkenő nyári hőség. Az izzó nap rendületlen kitarással tüzi sugarait a forró földre; az emberek, mint hervadt virágok, lelankasztják fejeiket; unottan járnak napi munkájuk után s bágyadt lépteik mély nyomokat hagynak az olvadó aszfaltokon. (A Vörös utcán saját szemimmel tapasztaltam.)

Mit tegyen az ember e rekkenő hőségben, hová meneküljön a nap heve elől?

Egy mentő gondolatom támadt! A hős árnyékos Püspöktüdő. Mily boldogság lesz lombjai alatt részvételt gondolni a városban rekedt atyámfiaira! s már is hálátelt szívvel áldottam a gondviselést, ki e földi paradicsomot éppen városunk tözsomszédságába helyezé!

Megkapó gyorsasággal szedtem magamra

legkönnyebb ruházatomat s már pár perc alatt kés voltam az indulásra. Az előszobában egy délutáni látogatóval találkoztam. Kellemetlen meglepetésemet udvarias szavakba öltöztetve, sikerült őt visszatérésre bírnom, én pedig kettőzetett gyorsasággal siettem a »közúti« felé.

Ott állt ő, mint fáradt óriás, időnkint nagyokat pöfékelve messze szórta a szürke hamut.

A pénztárnak nevezett kis bódéhoz értem. Üres — pedig az indulástól csak másodpercsek választhatnak el. Oh! a legrosszabb esetben is jegy nélkül utazom, de itthon csak nem maradok!?

Nem? — csak képzeljék Önök midőn már majdnem elértnek hittem célomat, megindul előttem. S azt hiszik megállott? Dehogy! a gyorsvonal sebességével rohant kanyargós pályáján.

Ha más, szerencsésebb halandó orra előtt indul utnak Watt óriása, viczinális mivoltának büszke öntudatában lassu méltósággal haladt volna utján s egy negyed órai gyaloglás után a legrosszabb esetben is felkapaszkodom rá!

De miért indult épen most oly pontossággal, akárcsak egy vén kisasszony, vagy legalább

SZÜLŐK
figyelmébe!

Az iskolaév kezdetére
gyermeknek
CZIPŐK, KALAPOK, INGEK, GALLÉROK
és kézelők, zsebkendők, harisnyák
A legjobb és megbízhatóbb minőségben, ugyszintén
utazókofferek és esőernyők.

ARANYI és ROTH-nál

Nagyvárad, Zöldfa-utca

Áruház 36. sz.

Felujult régi harez.

— Az újvárosi polgárok mozgalma a város ellen. —

Még 1885-ben tett előterjesztést Nagyvárad városa a miniszteriumhoz, hogy Nagyvárad város három városrészének egyesítése mondassék ki s ez által eleje vétessék minden további huzavonának, a mely az egyes városrészek közötti versengésből keletkezett.

Pár évtizeddel ezelőtt áldatlan volt ez a versengés Nagyváradon; mindent városrészek szerint bíráltak el s valóságos hadilábon állott Ujváros Olaszival. Így ennek a versengésnek az idejében mondották ki pl., hogy a városházát okvetlen Ujvárosra kell felépíteni.

Azóta megszűnt ez a városrészek közötti viszálykodás, s őszintén örültünk a város fejlődésének. A színház építésének kérdésénél megint felcsillámlott, bár nem teljes nyíltsággal ez a versengés; hanem a legujabb mozgalom eklatánsul igazolja, hogy milyen szükséges lett volna Nagyvárad egyesítésének kimondása.

A legujabb mozgalom aligha nem egy olyan bonyodalmas, hosszú pernek a csiráját rejti magában, mint pl. a pálinka per volt.

Nagyvárad-Olasziban még a 70-es évek elején a háztulajdonosok között teljesen kiosztották az olasz közlegelőt. Várad-Ujvárosra azonban most is a háztulajdonosok állatai járják a legelőt, kivéve természetesen azt a részt, a melyet a város bérbe ki nem adott, vagy be nem épített.

Ez az egész legelő terület azonban a háztulajdonosok nevére van telekkönyvezve.

Hallottunk többször már zugolódást az újvárosi polgárság köréből, de mindég elmúlt a dolog anélkül, hogy nyíltan mozgalom indult volna belőle.

Most azonban már határozottabb alakot öltött az újvárosi háztulajdonosok mozgalma.

Beadványt köröznek, a melyre már igen sokan irtak alá.

Ebben a beadványban felszínre vetik a legelő tulajdonjogának a kérdését. Elszámolást kérnek arra nézve, hogy a legelőből befolyt jövedelmek hova fordítottak; azokat egész összegükben tisztán V.-Ujváros céljaira akarják fordítani.

Erősen kifogásolják, hogy a nagy kaszárnyákat Nagyvárad város szintén az ő tulajdonukat képező legelőre építtette s ez által a

legelőt megszükitette. Jövőre nézve követelik, hogy egy talpalatnyival se szükítse a közlegelőt a város.

Azt akarják, hogy a beadványt Nagyvárad-Ujváros majdnem minden háztulajdonosa aláírja. Már is nem egy előkelő háztulajdonos irta alá.

Hir szerint el vannak tőkélve, hogy ha barátságos uton nem intézhetik el a kérdést, perrel támadják meg a várost.

A város könnyen kimutathatja, hogy eddig minden városi középületet, — az árvaházon kívül — Ujvárosra emeltetett s így annak a városrésznek a forgalmát mozdította elő s fejlesztette.

Annak idején részletesebben foglalkozunk a kérdéssel.

Szent István napja Bécsben.

Szent István király napját Bécsben a kapuczinus atyák templomában ez évben is méltó kegyelettel ünnepelték meg a Bécsben lakó magyarok. A főoltárt első szent királyunk képe díszíté, ábrázolva azon megható és magasztos jelenetét, melyben nemzetét a legjobb édes anyának a bold. szűz Máriának oltalmába ajánlja. Háromnegyed 10 órakor ünnepélyes díszben bevonultak Ő Felsége személye körüli miniszteriumtól, nemkülömben a magyar gárda tagjai a részükre föntartott s díszes szőnyegekkel bevont padokba.

Pont 10 órakor szószerkre lépett *Felser Antal* bibornok-püspöki titkár.

A beszéd tárgya Sz. István király iránti hála és bizalom. A bevezetésben a bécsi magyar sz. István ünnepet alapító Mária Teréziának sz. István király iránti hálája és bizalmából indul ki.

A tárgyalás első felében Sz. Istvánnak a keresztényeket, a magyar nemzetet s a nyugat Európát hálára kötelező nagyságát domborítják ki, sz. István királynak azon történelmi tényéből levezetve, hogy ő maga lón a magyar nemzet apostola. Sz. István király nagyságát összekapcsolva a tárgyalás második felében kifejtett katolikus tanítással, a szentek tiszteletéről, égi hathatós közbenjárásukról bizalmunk alapját mutatja be sz. István király iránt, a kinek tisztelete csak példája, buzgó követése

közé csoportosítottam. Fáradt szememmel fürkészve keresem a kék hegyet, mely ölében dédelgetve tartja a kis paradicsomot s óriás görbeid testével védőleg fogja fel a nap izzó tűzét.

De mi ez? káprázat talán, avagy valóban kigyult a hegytető? A következő pillanatban egy tompa dörgés jelezte, hogy a zivatar kitörően van. A szél bögve, bömbölve futotta át a pipacsos, tarka mezőt — s miközben a szelep tudomásunkra juttatta hangos füttyével megérkezésünket — kövér cseppekben megeredt a zápor.

No de ez már több mint a mennyit csak ugy könnyű szerrel elviselni lehetne! Megátkoztam a végzetet is, mely e földre vezérelt s nem volt más vágyam, mint mielőbb kipihenni magam megint otthonomban.

Most pedig Isten veled kényelmes Püspökfürdő hős, árnyékos lombok, suttagó tölgyesek — Isten velediek. Nem kérek egy időre belőletek.

Még a következő vonattal hazaindultam.

* * *

Most pedig vallják meg kedves olvasóim, nem indult-e meg résztvevő szívök s nem mondták-e el velem együtt, hogy: pénteki napon születni valóságos fátnak.

által lesz teljes. Átmenetül a befejezésre Sz. László király példájával is lelkesít Sz. István király tiszteletére s mindkét szent király példájával a haza szeretetre, melyre a honi szentek tiszteletének jótékony hatást festve s a haza iránti szeretet egy pár konkrétebb vonatkozását, a keresztény álláspontot kiemelve: a befejezésben a hatalmasoknak, szülőknek, gazdagoknak, szegényeknek megmutatja Sz. István életében a követendő vonásokat s végzi imával a magyar hazáért és a jubiláris uralkodóért.

Szent beszéd előtt Zsák Vilmos karnagy vezetése alatt az első bécsi magyar dalegylet négyes hangban a »Jöjj el Szentlélek Ur Istent« szivrehatólag énekelte; sz. beszéd után fényes segédlet mellett Palotay László apátkanonok czelebrálta a misét.

A templom zsufolásig megtelt ájtatoskodó közönséggel. A zenekar Wolf Vilmos karnagy vezetése alatt Haydn »Mária Celli« cz. miséjét adta elő. Mise végével az említett dalegylet a »Hymnuszt« énekelte.

Borzalmas gyilkosság.

— Összedarabolta a feleségét. —

Megrázó az a paraszt családi dráma, a mely tegnapelőtt történt a sztrákosi erdőben. Az eset az egész vidéken nagy izgatottságot keltett.

Az elvadult erkölcsstelenség mindjobban beférkőzik a nép közzé s megmetyelezi. Ez a véres eset is az erkölcsi romlás szomorú következménye.

Egy megcsalt, vagyonából kifosztott ember vadállati kegyetlenséggel bonczolta fel a feleségét.

A véres esetről a következő értesítést vettük:

Herlás Vaszali egyike volt a legvagyonosabb és legtekitélyesebb embereknek a biharmegyei Sztrákosi községben. Korábban a községben a bírói tisztet is viselte s első nejevel, ki pár évvel ezelőtt halt el, a legboldogabb családi életet éltek. Egyik fia már mintegy 30 éves.

Feleségének halála után a már erősen öregedő ember újra asszony után nézett s talált is egy fiatal nőt a közeli Kotyiklet községben. Csakhamar megtartotta a lakodalmat *Dume Annával*, aki nála mintegy 30 évvel fiatalabb volt.

Az első naptól kezdve beköltözött a házba az egyenlenség. A fiatal, könnyüvéru asszony nem szerette sokkal idősebb férjét, s csupán a vagyon miatt ment hozzá.

Annál jobban vonzódott azonban másához. Beleszeretett a mostoha fiába, aki véle körülbelül egyidős. A fiatal ember viszonzta szerelmét s csakhamar bűnös viszony fejlődött ki közöttük, a nélkül, hogy a férj tudta volna.

Még ezzel nem elégedett meg a bűnös asszony és kedvesse, hanem anyagilag is igyekeztek tönkre tenni a szegény embert. *Herlás* Vaszali vagyona napról-napra rohamosan apadt s az egykori gazdagságból alig maradt valamije, annyira kifosztották. Ezenkívül még a legdurvábban bántak véle.

Nem régen eladta utolsó tehenét 70 frtért s a pénzt a szerelmesek ellopták. A hóbárt feltörték s a gabonát mind kitakarították belőle.

A szerencsétlen ember fia, aki a mostoha anyjának a szeretője volt, az őszi gyakorlatra bevonult Nagyváradra, ez alatt az asszony pedig elhagyta a férjét s utánna akart jönni a szeretőjének; előbb azonban még néhány juhot elhajtott a férjétől.

miért rohant oly őrült sebességgel — azt hiszem, Önök már sejtik, hogy mindennek oka a Fátum. Ott álltam elhagyottan (még pedig a szónak legszorosabb értelmében) s ép azon tanakodtam, hogy mit tegyek, midőn egyszerre nem épen udvarias, de mindenesetre jóindulatu hang üt meg fülemet. Visszatekintve, egy conflist pillantottam meg, ki hajlandónak ígérkezett a velencei állomáson eléje kerülni a szökevénynek. (Lám-lám, mégis csak vannak érző szivek!)

Rövid habozás után már benn ültem a kocsiban nagy reményekkel közeledve a megálló felé! Elértük. A következő pillanatban már belekapaszkodtam egy második osztályu kocsiba, melyben utitársaim már tizedmagukkal szorongtak. A fülledt hőségben bámulva fedeztem fel, mily hermetice vagyunk a külvilág elől elzárkózva.

Sok viszontagság után eljutottam egy ablakhoz, hogy némi kis szabad levegőhöz jutassam utitársaimat s még alig tettem kísérletet az ablak lebecsátása érdekében, midőn egy kétségbeesett hang eltérített szándékomtól. »Az istenért — így szól, — csaknem akar ön gyilkosom lenni? Tudja meg kérem a léghuzam egy a halállal!« S mivel csakugyan nem volt szándékom egy emberélet pusztulását előidézni, lemondtam a levegőről is — majd annál parazabbul fogom élvezni a tiszta üde erdei levegőt s most már összes reményemet a szép erdő

A rutul megcsalt s kifosztott férjet anynyira elkésértette a hűtlen asszony nyomorult tette, hogy bosszút lihegve keresésére indult.

A sztrákosi erdőben utólrta az asszonyt, s követelte tőle az elrablott pénzt.

A gonosz asszony nemcsak a kérés teljesítését tagadta meg, hanem még irtóztatón szidalmazta férjét.

Ez még olaj volt a tüzre. A különben is elkésértett ember a nála levő fejszével előbb fejbe vágta a feleségét, aztán előbb a két kezét, majd a két lábát vágta le a fejszével. Az iszonyu módon bűnhődött asszony pár óráig borzasztó kinokat szenvedett s elvérzés folytán meghalt.

A gyilkos férj pedig egyszerűen otthagya a vérében fetrengő asszonyt s mint a kijól végezte a dolgát, bement a községbe s feljelentette magát az előjáróságnál.

A csendőrség rögtön letartóztatta. Mindent töredelmesen bevallott s az egész dolgot nagyon egyszerűen veszi; azt hajtogatja, hogy nagyobb büntetése nem lehet, mint a mennyit pár év alatt a rossz asszony miatt szenvedett.

A borzasztó módon meggyilkolt asszonyt eltemették.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Szent István napján.** A magyar nemzet első királyának: Szent Istvánnak emlék-ünnepét a templomokban nagy egyházi pompával ülték meg. A l. sz. székesegyházban dr. Schlauch Lőrincz bíornok, püspök ünnepélyes szent misét tartott s dr. Vucskics Gyula plebános mondott ünnepi szent beszédet. Az eszme-gazdag szónoklat példákban állította a hallgatóság elé a szent király életét; s az egész szónoklat igen hazafias szellemben volt tartva. — Megható kedves jelenet volt, mikor a bíornoknak távozásakor egy 3-4 éves kis leányka egy szép élő virágcsokrot nyújtott át. Az isteni tiszteleten *Beóthy* László főispán, *Szunyogh* Péter alispán, dr. *Bulyovszky* József polgármester, *Komlóssy* József, *Dus* László, *Balogh* Elemér stb. diszmagyarban jelentek meg. Rendkívül elismerést aratott azon intézkedés, hogy az isteni tisztelethez egy fél zászlóalj honvédség, teljes diszben, lobogóval kivonult. A diszlövészeket pompásul adták meg. *Lahner* tábornok is városunkban töltötte Szent István napját s bár ő nem a székesegyházban vett részt az ünnepi Istentiszteleten, mégis meg ünnepelte a nemzet e nagy napját, mert e napon vette át a vezetőség tulajdonába a hadapród iskolát, bizonyára azért, hogy ezen intézetet szoros kapcsolatba hozza szent István emlékével és ez által hathatósan mutassa az utat az oda kerülő ifjak nemzeti irányban leendő vezetésére.

* **Köszönet az erdélyi püspöknek.** A vall. és közoktatásügyi m. kir. miniszter gróf *Mailáth* Gusztáv erdélyi püspöknek, aki az ülkei róm. kath. iskola felépítéséhez 3000 frtot adományozott, köszönetét nyilvánította,

* **40 éves áldozatok.** A nagyváradi l. sz. egyházmegye két derék lelkiatyja: *Osomák* János furtai esperes plebános és *Alacs* Károly m.-keresztesi plebános tegnap előtt ülték meg áldozásuk 40 éves fordulóját s buzgó imákban adtak hálát a Mindenhatónak, hogy kegyelmével ily hosszú ideig segítette őket *Csomák* János rokonai körében Kecskeméten

mutatta be a hálaadó áldozatot, míg *Alacs* Károly Budapesten az angol kisasszonyok templomában mondott ünnepélyes szent misét az évforduló alkalmából.

* **Kossuth ünnepélyek.** Ujabbán két helyen lesz ismét *Kossuth* ünnepély, ami igazolja a magyar nép szeretetét a szabadság megalkotója iránt. Az egyik Egerben fog lefolyni e hó 25-én, hol a megyeház nagytermében leplezik le *Kossuth* Lajos képét, amelyet *Stelka* Gyula festőművész készített a megye számára. A festményt rendkívüli közgyűlésen leplezik le. A másik ünnepély Füzes-Gyarmaton lesz. A község most építetett új községházat, amelynek tanácstermébe megfestették *Kossuth* arcképét. Az ünnepi beszédet a leplezéskor *Barabás* Béla országgyűlési képviselő fogja tartani.

* **A posta-távirda köréből.** Mint a P. T. K. írja, *Góly* a Béla posta-távirda tiszt a nagyváradi-újvárosi posta-távirda hivatal vezetésével megbízott. — *Paker* József p.-t.-tisz Gyuláról Nagyváradra helyeztetett át. — *Illyén* és *Szerepen* postamesteri állásra pályázat van hirdetve.

* **Kossuth és Széchenyi arcképei.** Békésvármegye közgyűlése elhatározta még a múlt év folyamán, hogy a megyeház diszterme számára *Kossuth* és *Széchenyi* arcképeit megfesteti. A képek megfestése *Szobonya* Mihály festőművészre lett bízva, aki a képekkel el is készült és azok ki is függesztettek a megyeház disztermében a főajtó jobb és baloldalain. A kép életnagyságban ábrázolja történelmünk e két nagy alakját: *Kossuthot* egyszerű fekete magyar ruhában, kezében papírlappal, amint országgyűlési beszédet mond; *Széchenyit* pedig diszmagyarban könyvekkel és térképekkel megterakott asztal előtt állva. A terem már több igen értékes képpel van díszítve, így a többek között ott van *Than* Gyulának, az elhunyt híres festőnek több festménye is.

* **Pályázat.** A nagyváradi-vidéki és a csékei kir. járásbírósnál megürült a román tolmácsi állás, amelyre a helybeli törvényszék elnöke most hirdet pályázatot. A pályázati kérvényeket két hét alatt kell beadni a törvényszék elnökéhez.

* **A gyulai huszárok és a nagyváradi huszárlaktanya.** A B.-Gyulán megjelenő *Békés* című hetilap írja, hogy Gyula honvéd huszárai a honvédelmi miniszter rendelete folytán nem távoznak el október elején Gyuláról, hanem ott maradnak tavaszig. Az új huszár kaszárnya Nagyváradon ugyan elkészült, de a miniszterium nem meri megkockáztatni, hogy úgy a legénységet, mint különösen a ló állományt már az ősszel az új laktanyába elhelyezze, tartván tőle, hogy az új épület falai nem lesznek eléggé kiszáradva. A honvédhuszárok helyeit — úgy hallatszik — hogy a közös hadseregből egy zászlóaljat helyeznek Gyulára, miután a jászberényi gyalogságnak Gyulára hozatala s ezzel az ezrednek kiegészítése, amint az tervezve volt és a honvédelmi miniszter is megígérte, nehézségekbe ütközik. Ezért akarnak Gyulát egy vadász zászlóaljjal kártalanítani

* **Tilos a gépirás.** Egy felvetett kérdés alkalmával az igazságügyminiszter kijelentette, hogy az írógép használata a közjegyzői okiratok felvételénél mellőzendő. Az 1874. XXXV. t.-cz. nem tartalmaz ugyan rendelkezést a felől, hogy az írás milyen anyagból készült írószerrel eszközözendő, de a dolog természetéből folyik, hogy a közjegyzői okiratnak oly anyaggal kell iratni, mely nemcsak a papirosra tapad, hanem a papirosba is behatol olyképp, hogy az írás feltűnés nélkül a papirosról ne legyen eltávolítható. Ezért, bár a törvény kifejezetten nem tiltja, irónnal sem engedhető meg a közjegyzői okirat felvétele. Az írógép alkalmazásánál is oly festőanyaggal eszközöltetik az írás, mely a papirosról könnyű szerrel, alig észre-

vehetőleg eltávolítható s alaposan lehet attól tartani, hogy ez okból a bíróság az írógéppel felvett közjegyzői okiratot nem fogja hitelesnek felismerni. Ehhez járul, hogy az írógép használatánál nagyon sok íráshiba fordul elő, melyek az 1874. évi XXXV. t.-cz. 65. §-ának második bekezdésében előírt módon való utólagos helyreigazítása annyi időt vesz igénybe, hogy közjegyzői okiratok felvételénél a gépirás alkalmazása időnyereséggel alig járna.

* **Vállalkozók figyelmébe.** A nagyváradi-kolozsvár-brassói állami közúton Biharmegyében Bucsánál és Feketetónál két hidat újra építenek. A hivatalos bejárást szeptember 7-re rendelte el a miniszter s annak eszközésével *Pünkösti* Ferencz műszaki tanácsost bízta meg. A tervek és egyéb részletek a biharmegyei államépítészeti hivatalnál megtekinthetők.

* **Halottak napjának jubileuma.** Az idén, november 2-án lesz 900 éve, hogy halottak emlékének külön nap szenteltetett. A halottak ünnepe *Odilo* benczés apátnak köszöni létrejöttét, aki 998-ban a Cluny apátságban elrendelte, hogy évenként november 2-án a halottak emlékének áldozzanak az élők. A 900-iki évforduló alkalmából az ideai halottak napját több helyütt a kegyelet és ájtatosság különös ténnyel készülnek megülni, így első sorban is Rómában, hol e czélel a benczésrend primásának *Don Hildebrand* d. *Hemptinne*-nek elnöklése alatt már bizottság is alakult, hogy megfelelő programot állítson össze és hozzon nyilvánosságra.

* **A Szent István-díj.** A legnagyobb magyar klasszikus verseny, melyet a magyar Derbynek is szokás nevezni, Szt. István napja délután dőlt el a pesti városligeti győpön a legnagyobb meglepetés mellett, a mennyiben a hónapok óta erősen favorizált *Doria*, melynek igen szép esélyei voltak, versenyközben letört s a gyönyörű díjat, egy középminőségű ló: a német nevű *Gagerl* nyerte meg *Dreher* istállójából. Második lett fejhosszal a Springer báró *Or-dur-ja*, harmadik *Rohonczy* Gedeon *Eszterfi*-je. Az idegen ló győzelmé hidegen hagyta a közönséget, ami a rá esett óriási oszlatéklban is kifejezést nyert.

* **Hittérítők halála.** Boromából, az afrikai portugál gyarmatból írja egy katolikus hittérítő, ki ott már 15 év óta működik, hogy ezen idő alatt a mult esztendőben halt meg a legtöbb misszionárius *Zambezi* vidékén. Az egy boromai kerületben négy páttert és egy laikus testvért ragadott el a halál, valamennyit a legszebb férfikorban. Ezek: *Elterlü* (elzászi) Caia-ban, aki epelázban halt meg; *P. André* Quilimaneban (francia); *P. Desmaroux* (francia), Zumbo felé való útjában; az utóbbinak állomását Boromában a Magyar *P. Menyhárt*nak kellett volna elfoglalnia, azonban ő is elhalt. Végre *Clupanga*-ban *György* testvér (portugáli) lelte halálát.

* **Segély a tüzkárosultaknak.** A hosszú-pályai tüzkárosultak részére ujabbán adakoztak: *Vinkler* József cz. püspök 10 frt, *Vakszmann* Albert 1 frt, *Imrik* Konéla 60 kr., dr. *Buna* Jánosné 50 kr., *Lukács* István 50 kr., *Auslander* Berta 50 kr., *Fekete* Ferenczné 50 kr., *Mirgai* Ferenczné 50 kr., özv. *Sdrárich* Jánosné 40 kr., *Gedeon* Mariska 30 kr. Összesen 14 frt 80 kr. Előbbi adakozás 213 frt 50 kr., végösszeg 228 frt 30 kr. Deo sint Laudes! *Imrik* Sándor, plebános.

* **Hírlapladiók kongresszusa.** Számos vidéki és néhány budapesti lap kiadója szombaton kongresszust tartott az új városháza disztermében. A kongresszus *Nagy* Sándor pécsi lapkiadó kezdeményezésére gyűlt össze s *Nagy* Sándor indítványára kimondotta, hogy a magyar lapkiadók kongresszusa fölkeri a képviselőházat, hogy az 1881. XXVI. t. cikklet törvényhozásilag úgy módosítsa, hogy a hírlap hirdetések és falragaszok 1899. január 1-től fogva bélyegmentesen jelenhessenek meg. Ugyan e tárgyban *Lukács* László pénzügyminiszterhez memorandumot intéznek. A mozgalom támo-

gatására több országgyűlési képviselőt küldött-ségileg fognak fölhevni. Ezután a magyar lapkiadók országos szövetségének a megalakulását tárgyalták. Ebben az ügyben memorandumot intéznek az összes magyar lapkiadókhoz s megalakították a szövetséget létesítő végrehajtó bizottságot is. Este a kongresszus tagjai lakomára gyűltek össze.

* **Utazás Amerikába.** Október hó elején, mikor a gazdasági tevékenység bevégeződött, mikor a gazda évi termékeit értékesítve, pihe-nőre tér, egy előkelő uri társaság indul Észak Amerikába Propper N. János ur kereskedelmi akadémiai igazgató vezetése alatt. Az utazás Budapesten kezdődik, honnét a társaság Bécsen (1 nap), Münchenen (1 nap) át Hamburgba utazik, ott a Norddeutscher Lloyd világhíró legnagyobb hajójára szállva, New-Yorkba vitor-lázik. Északamerikai útjának nevezetesebb pontjai: New-York, Philadelphia, Washington, St.-Louis, Chicagó, Niagara, Toronto, Montreal; utazás a Szt.-Lőrincz-folyamon, a Fehérhegyek vidékén, Boston, stb. Az időzés az újvilágban mintegy 4 hetet vesz igénybe. Ugy hivatalos, mint társadalmi uton legmesszebb mennő tá-mogatásban részesül az utazó társaság. Az utazás mindenütt I-ső osztályban, az ameri-kaikak világhírű szalonkocsiaiban történik; fogat-ok, fényes ellátás, vezetők, szóval minden közvetlen kiadás az utiköltségben befoglal-tatik. Utí költség Budapestről Budapestig min-denütt I-ső osztályban 1235 frt. Budapestről Hamburgig és vissza II. osztály, Amerikában I. osztály 954 frt. Jelentkezések szeptemb r 20-ig fogadtatnak el. Kérdezések és megkeresések Propper N. János keresk. akad. igazgató czi-mére, Budapest, József-körút 15. sz. II. e. 17. intézendők.

* **Életunt leány.** Vedres-Ábrányban szo-moru családi esemény színhelye volt Hetkó Péter gör. k. lelkész háza. 21 éves leánya, Hetkó Paulin a napokban testvérei közül eltűnt s a padláson felakasztotta magát. Mire észre-vették, már halva volt.

* **Szétugrasztott kártyások.** Az utóbbi időben a hazárd kártyajáték nagyon elterjedt, azonban a rendőrség is talpon van s a legszi-gorubb intézkedéseket megtette, hogy azt a veszedelmes bajt meggátolja. A rendőrség éré-lyes fellépése azért is örvendetes, mert a kár-tyázók nagy része természetesen hamis játékkal csalja ki a tudatlan ember pénzét. Szombaton két kártya kompániát csíptek meg a rendőrök. Az egyik a kolozsvári utcán levő *Bogyé* Lászlóné féle kocsmában volt, ahol *Morvai* Mihály és *Szabó* Péter huszonegyet játszottak. A rendőrség azonban a kártyázást félbeszaki-totta s a bankot lefoglalta. A másik kártyázó kompániát, egy névtelen feljelentés közben ta-lálták meg a »Potykában«, ahol azonban a rendőrség csak két embert talált kártyázva: *Kerekes* András és *Bosnyák* Imrét, akik szin-tén huszonegyeztek. Mind a négy kártyás em-bert kihágásért feljelentették.

* **Véres családi dráma.** Hatvanban véres családi dráma folyt le vasárnap este: *Balla* Albert hatvani földesgazda előbb a feleségét és a sógornóját, azután pedig önmagát lőtte meg. Sógornője *Fehér* Albertné rögtön meghalt, *Balka* és felesége pedig a halállal vívódnak. A véres tett oka anyagi kérdés volt, amennyiben *Balkáné* nem akarta a vagyonát a férjére iratni, amiért a heves ember véres tette határozta el magát.

* **Tűz az utcán.** Szombaton éjjel a Fő-utcán meggyuladt egy szekérnek a két ülése, a kocsis vigyázatlansága folytán, amennyiben a pipájából a tűz kihullott a szalma közé, ami így meggyuladt. A tüzet azonban hamar észre-vették és így még idejekorán eloltották.

* **A nem engedélyezhető szerencsejátékok.** A belügyminiszter a nem engedélyezhető sze-rencsejátékok tárgyában a következő általános rendeletet bocsátotta ki az összes törvényha-tóságokhoz: »Több törvényhatóságtól beérkezett jelentésekből meggyőződés szerzetelvé arra, hogy egyes mutatványosok a belügyminiszte-

riumtól nyert mutatványi engedélyekkel vissza-élve, országos és hetivásárokon, valamint korcsmai, kávéházi és egyéb ily nyilvános helyiségekben oly szerencsejátékokat üznek, a melyek a szegényebb sorsu, tudatlan nép ki-zsákmányolására irányulnak, értesitem a tör-vényhatóságot, hogy alább felsorolt játékokra engedély egyáltalán nem fog kiadni. Ezen szerencsejátékok a következők: 1. bák (hordoz-ható) tekebáb; 2. baba, szinesbaba (ide nem érte az u. n. »Paprika Jancsi előadásokat«); 3. golyó, szines golyó; 4. monakó; 5. mariandi; 6. birbics; 7. czéldobás, kör vagy karika; 8. szín (Farbenspiele), számozott szín, lemez czéldobás és egyáltalán minden olyan játék, a melynél valamely nyeresémtárgy kilátásba helyezésével keltetik fel a közönségben a játékszenvedély. Felhivom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletemet a legkiterjedtebb módon közhírré tenné, a jövőben hozzá érkező oly fo-lyamodványokat, melyekben a felsorolt játékok valamelyikére kéretik engedély, hozzám fel se terjessze, hanem az ilyenekért folyamodókat — jelen rendeletemre való hivatkozással — kérelmükkel saját hatáskörében utasítsa vissza.

* **A Dreyfus ügyhöz.** E hó 15-én Páris-ban lakomára gyülekeztek a royalisták s na-gyokat ittak a köztársaság bőrére. Ez alkalom-ból Ranc szenator azt írja, hogy gróf de Blois, aki izig-vérig monarchista, de neki a szenátus-ban nemcsak kollegája, hanem jó barátja is, a következőket mondotta:

»Két héttel ezelőtt abban a szerencsében részesültem, hogy az orleansi hercegnénél ebédelhettem. Azt kegyeskedet tőlem kérdezni, hogyan állunk Franciaországban a Dreyfus-ügygyel? Azt feleltem a hercegnének, hogy két áramlat küzd egymással. A nagy többség hisz az exkapitány bűnösségében, de nem tagad-ható, hogy igen tekintélyes kisebbség, amely kitűnő emberekből áll, »le dessus du panier«, Dreyfus ártatlanságáról meg van győződve.

— Igen szomorú dolog ez, — felelt a her-czegasszony, — szerencsétlenség Franciaor-szágra nézve; a dán udvarnál és Ausztriában tudják már az igazat és tudják azt is, hogy Dreyfus ártatlan.

A Picquart és Leblois ellen indított eljárás dolgában Fabre vizsgálóbíró úgy intézkedett, hogy Leblois ügyvéd ellen a vádat elejti, Pic-quart-t pedig súlyos szolgálati vétségéért a ka-tonai ítélkezésnek utalja át. Hogy a Dreyfus-ügy a francia kormányban nagy egyenetlensé- get idézett elő, azt most a Soir, a francia hadügyminiszterium lapja is elismeri, mikor egyenesen bevallja, hogy a kabinet több tagja hevesen összeszólalkozott. Brisson kormány-elnök mélységesen hallgatott, s ha Faure, a köztársaság elnöke, erőlyesen közbe nem lép, a viszály nem intéződött volna el.

* **Véres dráma Debreczenben.** Szombaton Debreczenben *Várad* Márton szabólegény a feleségét, aki öt néhány héttel ezelőtt elhagyta, megakarta löni, azután pedig magát pusztította el. A Várad

számítása azonban nem egészen sikerült, mert a felesége csak könnyebb sérülést szenvedett, ő azonban meghalt. Ugy látszik, hogy Várad már régebben készült e tetre, legalább erre enged következtetni a hátraha-gyott levele.

* **Drágább lesz a dugasz.** Ez év július 1-től kezdve Spanyolországban az összes du-gaszexportot jelentékeny hadipótlékkal terhelték (50 arany centavo per mille és 50 arany centavo per collo). A dugaszfa kivitelét Catolo-niából törvényileg megtiltották. Ennek követ-keztében a dugaszfa importeurjei is kénytele-nek az árakat emelni. Ez monarchiánk sör-bor- és likör-iparára nézve nagy jelentőségű.

* **Boldogtalan szerelem.** Egy fiatal és szép, de nagyon boldogtalan szász leánykát temettek a minap Brassóban. Mielőtt kivitték a temetőbe, kihült teteme ott feküdt előbb a bonczoló-asztalon s az orvosok rideg kése

vagdalta szívet, mely olyan nagyon szeretett. Szeretett egy brassói fiatalembert, aki most végzi jogi tanulmányait s aki a leánykát vi-szont szerette. Az egész város egymásnak szánta őket, mivelhogy mindig együtt voltak az utcán, a sétateren, a mulatságon. Mindenki, csak a leány szülei nem . . . Egy napon a fiatalember megkérte a szép Laura kezét s a szülők elutasították. A férfit lesújtotta ez a csapás, a leányka belehalt. Egy kis üveg méreg, amelyet gyanútlanul künn hagytak a szülők, az volt a boldogtalan leány utolsó vágyódása. Ebből az üvegből itta a halált, mely alig néhány perczig váratott magára. Sokan meg-siratták a kedves teremtet s koporsóját apró diákok vitték ki a temetőbe, ahová a részvét is nagy közönséget vonzott. Temetés után pedig két köszönetnyilvánítás jelent meg egy-más mellett a lapokban: az egyik a megtört szülőké volt, akik egyetlen gyermeküket vesz-tették el, a másik az elutasított kérőé, aki barátainak iránta való részvétét köszönte meg.

* **Tűz.** Nagy riadalom támadt tegnap délután 6 óra tájban Inándon. Markovits Antal földbirtokosnak mintegy 200 szekér bükköny-szénát magában foglaló kazala gyuladt ki és égett el. Az oltási munkálatot megnehezítette az a véletlen és váratlan eset, hogy három tüzfecskendő is felmondott a szolgálattal. Végre a nagyszalontai tűzoltóság is megérkezett a veszedelem színhelyére s — szélcsend lévén — a tüzet lokalizálta. A takarmány hihetőleg meg volt biztosítva.

Megadta az árát ! . . .

— Egy életmentő aki életét feláldozta. —

Mindenkin tudott segíteni szegény *Armós* Józsefné, — csak egyedül saját magán nem, de mások sem segítettek rajta s így történt, hogy f. hó 19-én hajnalban Bagamérnak e nyáron megcsinálta a második szenzációját — fel-akasztotta magát.

Az öngyilkosság előzményei.

Armós Józsefné 43 év körüli szegény, nap-számos asszony Bagaméron s az ő találékony-ságának s a veszélyekben való merészségének köszönhető, hogy a nem rég nagy port vert bagaméri zendülés alkalmával a feldühöd-t tömeg nem verte agyon jegyzőjét *Szántory* Endrét.

A tömeg a jegyzői lak körül kavargott fenyegetőleg emelgetve éles kaszáit, vasvilláit, a jegyző családjával a szobába zárkozva remegett s minden perczen várta, hogy az erősen döngött ajtó bezuhan s talán mindnyá-jan áldozatává lesznek a népitételnek. E válságos pillanatban jelent meg mentőangyalként *Armós* Józsefné, kézen ragadta a nagy veszedelembé jutott embert, tudva azt, hogy a tömeg csak őt keresi s ruháival betakargatva vezette fel a padlásra, hol őt egy oly helyre dugta, ahol a bosszútlihegő vasvillás parasztok nem talál-ták meg. Ez az életmentés okozta vesztét *Armós* Józsefnének, mert amint munkáját vé-gezve az utcára került, körülvették minden-felől, faggatták a jegyző hollétét illetőleg, erre-nézve azonban semmiképen sem akart felvilá-gosítást nyújtani, sőt habozásából, össze-vissza feleletéből világosan kitűnt, hogy részes az el-bujtítás munkájában s ekkor történt, hogy valaki a tömegeből olyat vágott egy doronggal az oldalára, illetve a derekára, hogy az ütés a különben is gyenge asszonyt ágyba döntötte.

Mire jó a ruhaszárító kötél?

Az ütés okozta betegségből nem is gyó-gyult fel többet *Szántory* Endre életének meg-mentője, mert betegségét nem volt módjában

gyógyíthatni s csak sinylett folyton az ütés miatt, míg végre nem bírta a nagy fájdalmakat eltűrni s egy mentő eszközhöz folyamodott, a ruhaszáritó kötelhez. Férje hajnalban gyanu nélkül elment kapálni s a velük lakó édes anyját pedig, aki a beteg asszony ápolására mindig otthon maradt, ugyan ő kiküldte a kertbe paszulyt szedni s így felhasználva az egyedül-létét, kívánszorgott a pitvarba, a padlásra vezető létra fokára egy ruhaszáritó kötelet kötött és azon mult ki Armós Józsefné, aki életmentésének így adta meg az árát. Mire bejött az édesanyja, már csak egy merev holttestet talált.

A szomszédok is eljöttek a nagy zajra s levágták a kötelet és az orvosrendőri vizsgálat után a tanuk egybehangzó vallomása folytán konstatálva lett, hogy gyanus körülmény nem forog fenn, s hogy betegsége és szegénysége vitte a tett elkövetésére Armós Józsefné, a jegyző ur életének megmentőjét.

SZÍNHÁZ.

A tót leány.

A régi kedves gyermekkor ismerős dalait hallottuk ismét. A nyulacska dala, meg a Bánatosan zeng a madár — ki ne ismerné ezeket? A zenemesterünk ezeket adta először kezünkbe, mikor már szabad volt magyar nótát s játszanunk az unalmas skálák után, a háznépet ezzel rémitgettük az unalmas skálák után, a bácsiknak, néniknek ezekkel mutattuk be tudományunkat az unalmas szonáták után, hogy ne hallgattuk volna meg hát szívesen egy unalmas nyári nap után, főleg ha jótékony czélra adják elő és legfőbbképpen ha az *Margó* Zelma első fellépése lesz szünideje után?

Szokás kezd lenni, hogy előadások kezdetén nyomott a hangulat a színpadon. Ez a sajnálatos szokás most *Margó* Zelmára (Hanka) is átragadt. Csupán a darab vége felé élvezhetjük hangját egész erejében s akkor hálás is volt érte a közönség; a »Ha a rózsza kikeletkor« kezdetű dalt kétszer ismételtette meg. Tisztelet az első felvonás végén virágcsokorral üdvözölték.

Szentgyörgyi (Gyarmati) kitűnő paraszt gazda volt. Nagyobb hatást ért volna el azonban akkor, ha kevésbé veszi igénybe a sugó támogatását. Így is Laczkóval való jelenete után nyílt színen megtapsolták.

Hasonló szerep nemtudást jegyezhetünk fel *Bartosról* (Kospál) is; néhol olyan félénk pauzákat tartott, hogy szegény sugó kénytelen volt teljes erővel dolgozni. A mi az előadás fényét nem nagyon emelte.

Laczkó A. Jó parasztasszony (Örse) volt. Azonban arczjátéka erőltetnek, természetellenesnek tűnt fel.

Kassai (Bandi) ügyes játékaival és szép énekével egyaránt hatott; no meg elegáns megjelenésével is. A »Bánatosan zeng a madár...« kezdetű dalt megismételtették.

Parasztgazda szerepében önálló felfogást tanusított *Török* (Lipták), ismét beigazolva az ilyen szerepekre való hivatottságát. A jelen körülmények közt érdeméül említhetjük meg, hogy szerepét tökéletesen tudta.

K. Árpási Kata (Ötös Mária) ma tartózkodott a tuzásoktól, *Vendrei* (Borbolya) szintén, a mivel játékaikat élvezhetővé tették a nem karzati régióknak is; *Leövei* (Misó) megdöbbentően tótos maszkiájával, *Baróti* Irma (Máthé Julis) ügyes játékaival és bájos nyelvbottlásaival aratott tetszést.

Ad vocem tetszés! Eddig sem valami

gyönyörűséggel tapasztaltuk, hogy egyesek a leglelkesebb tapsba is belepisszognak. Tegnap talán új divatot akartak kezdeni némelyek azal, hogy még a tapsok előtt sziszegni kezdetek? Ez az illető művészre a lehető legkínosabb benyomást teszi, a közönség többsége előtt pedig szintén nem tűnik fel kellemesnek. Gixerekre, szerep nemtudásra tessék püsszogni, azok megérdemlik; de kifogástalan, sőt művészi ének számok után sziszegni legalább is különös izlésre vall.

A diszletek közül csak a III. felvonásbeli két gardero-formájú szénaboglyát kifogásoljuk. Zenekar megfelelő kisérletet adott.

Sugó fényes tanujelét adta a hős szerelmi szerepre való hivatottságának, olyan erősen működött, de erre szükség is volt.

A szinkör, mint a jótékony czélnál fogva remélni lehetett, egészen megtelt. R—r.

Szinköri hírek. A nőszabó — Feydeau mulatságos vigjátéka körül ho nap, szerdán először színre. A darab, mely annak idején Budapesten nagyon tetszett, nálunk is gondos bemutatásra és semmi kétség annak sikere iránt. A főszerepeket Baróti I., Laczkó A., Solti H., Váradiné, Leövey, Pataki és Vendrei játsszák. — A pénteki jubiláris díszelőadásra a jegyek már csütörtökön kiválthatók a szinköri pénztárnál.

SPORT.

Czellövészet. A polgári lövőházban f. hó 20. és 21-én tartott lövészeteken kilövetett 840 lövés 528 találóban, 3049 körrel. 123 böiler és 49 mély lövéssel. Szeget löttek Mezey Mihály 1 $\frac{1}{2}$, és Aufricht Alajos 28 $\frac{1}{2}$ fokost. Tizenegyes kört löttek: Aufricht Alajos nyolczat, Mezey Mihály hatot, Tóth Ferenc ötöt, Kunz Gusztáv, Janky Antal és Kelen Béla kettőt-kettőt. Kováts Béla egyet. Tizenkettős kört löttek: Tóth Ferenc nyolczat, Mezey Mihály hetet, Aufrich Alajos ötöt, Kunz Gusztáv, Janky Antal és Kováts Béla egyet-egyet. Díjat nyertek mélylövésre arany-díjat Mezey Mihály; az ezüst díjakat Aufricht Alajos és Tóth Ferenc nyerték. Körlovésekre díjat nyertek Kunz Gusztáv és Mezey Mihály.

TANÜGY.

Beiratások a jogakadémián. A nagyvárad kir. kath. jogakadémián a beiratások az 1898—9. tanévre f. é. szept. 1—8-ig teljesítettek. A pót- és ismétlő alapvizsgálatok f. é. szept. 9—14-ig tartanak. A »Veni Sancta« f. é. szept. 15-én lesz A nyilvános előadások f. é. szept. 16-án kezdetnek meg.

Értesítés.

A nagyvárad-ujvárosi róm. kath. népiskolában a beiratások az 1898—99-ik tanévre folyó évi szeptember 1-én veszik kezdetüket s bezárólag szept. 7-ig tartanak.

Felhívatnak tehát a t. szülők, kik gyermekeiket ezen kath. tanintézetben akarják taníttatni, hogy azok beiratása végett himlőoltási bizonyítvánnyal ellátva az iskolaépületben megjelenni sziveskedjenek.

Tudomásukra adatik egyúttal a t. szülőknek, hogy csak azon gyermekek tekinthetők tanköteleseknek, kik 6-ik életévüket a polgári év szeptember hónapjáig betöltik. Ugyanazért az első osztályba beirandó minden tanulótól megkivántatik, hogy erre vonatkozó keresztlelési igazolványt magával hozza, ezen igazolvány az illető plebániái hivatalban kívánatra díjmentesen állíttatik ki.

A beiratások naponként délelőtt 8—11-ig, délután 3—5 óráig az osztálytanítók által eszközöltetnek.

Beiratási díj egy tanévre 2 frt a róm. kath. tanulóktól, más felekezeti tanulók 5 frot fizetnek a beiratáskor. Szegény róm. kath. tanulók a beiratási díj fizetése alól fölmentetnek ugyan, de 15 krt (tanítói nyugdíjilleték) mindenki köteles fizetni.

Magánvizsgálatok a beiratási napok bármelyikén tehetők.

A jó Isten levén minden kegyelem kutforrása, a tanév ünnepélyes megnyitása a Szentlélek segítségül hívásával szept. 8-án — Kissaszony napján — leend, 9-én pedig kezdetét veszi a rendes tanítás.

Nagyvárad, 1898. aug. hó.

A nagyvárad-ujvárosi róm. kath. népiskola igazgatósága.

A nagyvárad kir. r. kath. tanítóképző intézetben az 1898—9-ik tanévben a javító vizsgálat szept. 5-én, a fölveteli vizsgálat az I-ső osztályba szept. 6-án, beiratás szept. 7-én, az ünnepélyes »Veni Sancta« szept. 8-án, a pótmagán-vizsgálat szept. 15-én tartatik meg. Az első osztályba ép-testü növendékek vétetnek fel, kik 15-ik életévüket betöltötték, zenei hallással s a hiterkölcstan-, anya-, illetve a magyarnyelv-, számvetés-, földrajz- és történelemben legalább annyi jártassággal bírnak, a mennyit a középiskolák négy alsó osztályában tanítanak. Erről a növendékek vagy iskolai bizonyítványt mutatnak fel, vagy pedig felvételi vizsgálat alá vettetnek. Korát mindenki keresztlevéllel, testi épségét orvosi bizonyítvánnyal igazolni köteles. Jöviseletű, szorgalmas és vagyontalan növendékek hónaponként 5 frt segélyben részesülnek. Minden növendék köteles magát hegedűvel ellátni. Nagyvárad, 1898. aug. hó 21-én. Az igazgatóság.

Beiratások a gymnasiumba. A nagyvárad prémontrai gymnasiumban az 1898—99. iskolai évre szóló beiratásokat szeptember hó 2. és 3-ik napján d. e. 8—11-ig és délután 2—3-ig eszközöljük. Az iskolai év megkezdése előtt augusztus hó 31-ik napján d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5 óráig javító, pótló és felvételi vizsgálatokat tartunk. Augusztus 31-én tartjuk az I—VIII. oszt. magántanulók írásvizsgálatait, szeptember hó 1-én pedig a szóbelit. Az érettségi vizsgálatok írásbeli részét szeptember hó 2, 3, 5, 6, és 7-ik napján; a kiegészítő érettségire jogosított reáliskolai tanulók latin nyelvi írásbelije 7-ikre esik). A szóbeli vizsgálatokat pedig 9, 10., esetleg 11-én fogjuk megtartani. Az iskolai év ünnepies kezdete szeptember hó 4-én d. e. 8 órakor lesz. Nagyváradon, 1898. augusztus hó 23-án. Az igazgatóság.

Beiratások a községi iskolákba.

Nagyvárad-város összes községi iskoláknál, nevezetesen: a polgári fiu-, polgári leány-, elemi fiu-, elemi leány és ismétlő leány-iskoláinál az 1898—9-ik tanévi beiratások f. évi szeptember 1—5-ig naponként d. e. 8—11-ig és d. u. 3—5 óráig (4-én — vasárnap — csak d. e. 8—11-ig) a felvételi, javító és pó, valamint az elemi fiu és leányiskolai valamint a polgári fiuiskolai magánvizsgálatok szeptember 1-én és 2-án a polgári leányiskolai magánvizsgálatok szeptember 5-én tartanak meg.

A beiratásnál az iskolai, születési és himlőoltási bizonyítvány bemutatandó.

A rendes tanítás szeptember 6-án — kedden — veszi kezdetét.

Iskolai díj: a polgári fiu iskolánál 17 kor. 30 fillér, polgári leányiskolánál 21 kor. 30 fillér, elemi fiu és leányiskolában 8 kor. 80 fillér. Az ismétlő leányiskolák növendékei semmi nemű iskolai díjat nem fizetnek. A mindennapi tanköteles korban (6—12 év) levő növendékek szegénységi bizonyítvány alapján tandíjmentességben részesülnek. A 12 életévet már betöltött szegénysorsu növendékek közül csak azok tarthatnak igényt tandíjmentességre, kik az előző osztályt kielégítő eredménnyel végezték s a tanév folyamán szorgalmasak.

Miről az érdekelt szülők és gyámok oly felkéréssel értesítetnek, hogy gyermekeiket, szármoltjaikat a fent említett határidőn belül az iskolába annyival is inkább beirassák, mert mulasztás esetén a 6—12 éves mindennapi tanköteles korban levő, valamint a 15-ik életévet még be nem töltött ismétlő leányiskola köteles növendékek szülei a törvény értelmében pénzbírsággal fognak sújtatni; a 12-ik életévet betöltött növendékek pedig a mindennapi iskolába egyáltalán nem vétetnek fel, vagy különös méltánylást érdemlő esetben kivételkép

kérvényezés alapján nyerhetnek a felvételre engedélyt.

A család és iskola minél gyakoribb érintkezése az iskoláztatás eredményének igen fontos és elengedhetlen feltétele lévén: felkértem a szülők — gyámok — hogy gyermekeiket a beiratásra személyesen elkísérjék s a tanév folyamán gyermekeik magaviselete és előmenetele iránt az osztályfőnökök illetőleg osztálytanítóknál, esetleg az igazgatóknál tudakozódjanak.

Nagyvárad, 1898. augusztus 20.

Réz Mihály,

közs. isk. felügyelő igazgató.

Igazságszolgáltatás.

Rablógyilkosság vagy kettős öngyilkosság.

Érdekes s ugy egészében, mint részleteiben titokzatos bűntény történt Szent-István napjára virradóra a czinkotai és csömöri határ között fekvő erdőben.

A bűntényről a misztikus homályt a vizsgálát van hivatva eltüntetni, amelyet a pestvidéki kir. törvényszék buzgó vizsgálóbírája, Bucz Lajos dr. vezet nagy energiával.

A bűntény eddig ismeretes részletei a következők:

Bartek Gyula foglalkozás nélküli borbélylegény Szent-István napján beállított a gödöllői szolgabírószákhoz és előadta, hogy Darázs Imre baromfi-kereskedővel kettős elhatározással öngyilkosságot terveztek, hogy megszabaduljanak az élet küzdelmes vívódásaitól. Ily elhatározással mentek ki e hó 19-én este a czinkotai és csömöri határon fekvő erdőbe, hol tüzet raktak és egy lábosban mákonyt főztek. Főzés közben odavetődött a mezőrendőr, akit a két öngyilkosjelölt a korcsmába küldött három liter borért és tíz darab brittanika szivarért. Ez el is ment. Bartek és Darázs pedig elkészítette a mákonyt és megitták. Darázs hosszas kintlódás után meghalt, Bartek Gyulának azonban semmi baja sem történt, mert mint mondja, kihányta a mákonyt. Mire az öreg mezőőr visszakerült a borral és británikával, Darázs már halva volt. Bartek elmondotta neki e titokzatos mesét, aztán a korcsmába ment s néhány deczi pálinka bekebelezése után a szolgabírószágnál jelentkezett.

Ez hamarosan értesítette az esetről a pestvidéki kir. tör. bíróját Bucz Lajos dr., ki Szikszai dr. törvényszéki orvossal tegnap délután kiment a helyszínére. Darázs Imre hulláját ott találták, még mellette feküdt a mákonyos lábas, zsebeiben néhány forint volt. Az orvos megvizsgálta a hullát, de azon küllerőszak nyomait nem találta. A vizsgáló bíró kihallgatta Bartek Gyulát, s a kihallgatás után letartóztatta.

A hullá mellett egy levél feküdt, melyen a következő sorok voltak: nevem Török, 26 éves vagyok és toronyőr. Sokat próbáltam életemben, azért meghalok.

Bartek Gyula bevallotta a vizsgálóbíróknak, hogy a levelet ő írta, Darázs kérelmére. Bevallotta azt is, hogy az elhunyt zsebéből ki vett 1 frt 50 kreuzárt azért, hogy viczinálásra üljön, De meggondolta a dolgot, nem ült a vasutra, hanem tíz krajczár ára pálinkát ivott s a többi 1 frt 40 krt visszatette Darázs kabát zsebébe.

Arra a kérdésre, hogy miért határozta el közösen az öngyilkosságot, Bartek Gyula nem ad tiszta választ, úgy tünteti fel a dolgot, mintha mindketten nagyon megunták volna az életet.

A hullát holnap felboncolják, ennek eredményétől vár támogatást a vizsgálóbíró arra

nézve, hogy ha öngyilkosság forog fenn, miért határozta el ezt közösen a két férfi, vagy a rablógyilkosság esete forog szóban, ki követte azt el.

Közönség köre.

Panasz az Ezredévi emléktérről. A látott dolgok közzé tartozik, hogy az Ezredévi emléktér sétánya városunk legkedveltebb esti üdülő helye, a nagy közönség ezt a kedvelt tért kelőleg fel is használja, mert az esti órákban a nép százával tódul ezen üdülő helyre, hogy élvezze a friss, tiszta levegőt. A nyár elején a látogatók azért zúgolódtak, mert az üdülő padok elégtelenek voltak, a város erről idejekorán gondoskodott s ma elegendő ülőhelyrel van ellátva. Vagy is elegendő volna, ha az illetéktelenek már a kora esteli órákban el nem foglalnák, ily illetéktelenek tartja a közönség az odatóduló rakoncátlan gyermekereget, amely nemcsak az ülőhelyeket foglalja el, hanem éktelen zsvajt idéznek elő és szaladgálásaikkal nagy porfelleget vernek fel, ami az üdülő sereg tüdőjének megrontását vonja maga után, de ezen kívül nem kis mértékben a kis honpolgárok és leendő anyósok a cserjéket és ültetvényeket is rongálják. Ennek folytán a közfelfogás és a józan ész törvénye szerint gyermekeknek este 8 óra után otthon a helyük és nem a sétányon s mert ez az eddigi rakoncátlanság közmegebotránkozást okozot. Kérem első sorban az üdülő és szórakozni oda járó közönséget, hadják otthon gyermekeiket, mert eddigi eljárások helytelenek voltak. Egyben a közönség érdekében rendőrkapitányi hivatalt arra kérem, miszerint ezen dolgok meggátlása véget estende felügyeletet gyakorolni sziveskedjenek. Kelt Nagyváradon, 1898. augusztus 22-én. B. Gy., sétánylátogató. (Beküldetett.)

REGÉNY-CSARNOK.

TIZ EV MULVA.

Írta: Stella.

5.

— Én unom magam. Nézze, mondá most egy hirtelen jött gondolattól megkapatva, én segíthetnék magának az írásnál. Igazán, lássa tisztázni tudnék, ha ugyan megbíznék az ügyességemben.

— Óh nagyon köszönöm, kegyed tulságosan jó hozzám. Mivel viszonzhatnám e nagy szíveségét?

— És ha adósom maradna? Vagy nem akar lekötöztetnem lenni?

— Igen . . .

— Semmi beszéd, ezt elintéztük, holnap áthozza az irni valót, — e közben Zsófikáké kapujához érkeztek, — hanem most Isten vele, megyek vacsorázni. Tehát holnap!

Nap nap után ott ültek a Zsófikáké arnyas lugasában és írtak. Richard nem volt hohn, nem volt kire féltékenykedni. A leány a mint látszott nem fájlalja a távollétét, pedig ha szeretné hát csak szomorkodnék egy kicsit utána. Különben Pista nem volt most már tisztában Zsófiával, néha olyan különös volt. Minden nap azon határozott szándékkal ment el hozzá, hogy visszaadja a szavát, de csak a szándéknál maradt mind annyiszor. Egyszer aztán mégis nekibátorodott, elhatározta, hogy szólni fog. Mikor odaérkezett Zsófiára javában írt. Nem zavarom most, gondolá majd később. És ő is dologhoz fogott. De nem tudott írni.

— Gyönyörű júliusi délután volt, egyike azoknak a szép napoknak, melyeknek az ember szeme bármily rideg, bár mily érzéketlen az, kell hogy a természet szépségeit észrevegye. Az ég tiszta azurját csak itt-ott szakítá meg egy-egy vékonyka felhő, a pajkos napsugár a lugas sűrűzöldjén is utat keresett magának és vidáman játszott a leány hajával, lepkék kergették egymást virágról virágra, a fák a bokrok lágyan suttogtak. A csalitból madár csicsérgés hallatszott. Párjával csevegett a him, bizonyára szerelemről beszéltek. A levegő terhes volt a virágok illatától . . .

Zsófi feltekintett.

— Mért nem ír, — kérdé?

— Nem tudok, — felelt a férfi remegő hangon — tele van a szívem, ki kell azt öntenem. A leány láng piros lett. Szemeit lesüté és idegesen babrált a tollával. A férfi felállt, oda lépett a leányhoz egész közel.

— Mondja Zsófi, — kérdé, — szeret maga valakit?

A leány nem felelt, tekintete zavart volt s nem mert Pistára nézni.

— De komolyan, őszintén feleljen a kérdésemre.

Zsófinak kedves gondolatok járták át agyát. Leküzdé zavarát s csodálkozó tekintettel kérdé:

— Hogy jut az eszébe és mi összefüggésben van e kérdés előbbi szavaival?

Pista nem figyelt, nem vette észre, a leányon pár pillanat alatt történt változást, hanem amint annak most már derült mosolygó arczába nézett, düh fogta el, azt hitte, hogy gyönyörködik az ő kintjában.

— Ugy-e Richárdot szereti, mondá haragtól remegő hangon és és . . .

Zsófi elkaczagta magát.

— Az Istenért, hogy jön ilyen gondolatra? En Richárdot? Szeretni szeretem, mondá hirtelen buskomorra változott hangon, de nem őt.

A férfi végig simította izzó homlokát, mint-hogy sebösen lüktető vérének akarta lecsendesíteni.

— Hát kit szeret, óh mondja meg nekem és ne kinozzon ezzel a bizonytalansággal, mondá szelid kérő hangon.

— Magának csak azért sem mondom meg, mert olyan indiscért!

Ő nem mondta, de a szemei elárultak mindent, annak nem tudott parancsolni, Pista pedig hamarosan meg tudta, a mit oly rég akart, az a forró csók amit adott és kapott elárultak mindent.

— Különös, mondja később a férfi lánykáját karján vezetve, én mindég azt hittem Richárdot szereti s kitértem az utjokból, hiszen csak nem lehettem riválisa a bátyámnak?

— Richárd tudott az én érzelmeimről régen s azért játszott komédiát, hogy uraságodat féltékenykedni tegye, s bebizonyítsa, hogy az ön szíve sincs vértézve eléggé egy ilyen kis unalmas libácskának a hálója ellen. Hanem a tíz év még nem telt el, ön korán érkezett, mivel a terminust megtartjuk.

— Van eszemben, az a 3 hét is hosszú lesz, mit a hivatalos kihirdetési idő vesz igénybe.

(VÉGE.)

TA VIR A T O K.

A pápa névnapja.

Róma, augusztus 22. (Saját tud. táv.)

A pápa névnapja alkalmából mintegy 2 óráig tartó kihallgatást adott, melyen igen sokan, bibornokok, püspökök, rendfőnökök keresték fel jókivánataikkal. A pápa egészen felvidulva az őszinte jókivánatokon, nagy meglepedésének adott kifejezést a tömeges részvét fölött. Cerclét tartott, bár látszott rajta, hogy gyöngesége miatt nagy terhére van a mozgás s ez alkalommal többeket megszólítással tüntetett ki.

Budapesti tanácskozások és a Reichsrath.

Budapest, aug. 22. (Saj. tudós. táv.)

A tervezett budapesti tanácskozások a kiegyezés kérdéseinek ügyében váratlanul nagy horderejűnek ígérkeznek s lehetséges, hogy vele a megoldás kulcsa a mi kezünkbe fog kerülni. Amint hirlik ugyanis, a tanácskozások eredményétől függ, hogy vajjon a Reichsrath szeptemberben megnyitassék-e?

Eszterházy Pál hg. meghalt.

Budapest, aug. 22. (Saj. tudós. táv.)
Eszterházy Pál herceg, Sopronmegye volt főispánja vasmegeyi birtokán meghalt.

Indítvány a béke érdekében.

Budapest, aug. 22. (Saj. tudós. táv.)
Az olasz miniszterelnök Umberto királynap holnap indítványozni fogja a milánói ostromállapot megszüntetését.

Szomorú végű nászut.

Budapest, aug. 22. (Saj. tudós. táv.)
Rómából sürgönyzik: Passelt, ki fiatal nejét — kivel nászutra indult — a tengerbe dobta, az olasz rendőrség Palermóban letartóztatta.

A dán királyné baldoklik.

Budapest, aug. 22. (Saját tud. táv.)
Lujza dán királyné állapota nagyon rosszra fordult. Ereje percről-percra fogy. Orvosai lemondtak életéről.

Báró Fejérváry Apor államtitkár temetésén.

Bécs, aug. 22. (Saját tud. távirata.)
Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter tegnap jelen volt Apor báró államtitkár temetésén Badenben és tegnap este Budapestre utazott.

A francia tengerészet.

Budapest, aug. 22. (Saj. tudós. táv.)
Párisból távirják: Az »Eclair« Lockroy tengerészeti miniszter tervei felől egy magas rangú tengerész tiszttel folytatott interview-t közöl. E szerint az északi hajórajt tökéletesen átalakítják. A négy kis páncéloshajót, a »Valmy«, »Bouvinnes«, »Jemmares« és »Trenouard« hajókat, amelyeknek sem tűzérsege, sem sebessége nem elegendő, a földközi tengeri hajórajhoz osztják be. Az északi hajóraj pótlásképpen a földközi tengeri hajórajtól elvett négy hajót kap. Az északi hajórajt páncéloshajó osztályból állítják össze, amely 9 egyforma sebességi és egyformán felfegyverzett páncélos hajóból és egy cikálók hajó osztályból áll. Hasonlóképpen átalakítják az atlanti, a kínai és az indo-kínai hajó-osztályt is, amelyeknek régi fahajóit modern cikálók-hajókkal cserélik ki.

Napszurás.

Budapest, aug. 22. (Saj. tudós. táv.)
Párisból sürgönyzik: Tegnap Párisban és környékén uralkodó rendkívüli hőség következtében 20 napszurási eset fordult elő, melyek közül néhány halálos kimenetelű volt.

Szomálik meghódolása.

Budapest, aug. 22. (Saját tud. táv.)
Zanzibarból sürgönyzik: Az ogaden-vidéki szomálik, a kik hosszú idő óta lázonganak, meghódoltak. Hardinge itteni diplomáciai ügyvivő előreláthatólag Kismaynba megy, hogy a meghódolás feltételeit megállapítsák.

Meline beszéde.

Budapest, aug. 22. (Saj. tudós. táv.)
Plombièresből távirják: Az itteni mezőgazdasági egyesület gyűlése alkalmából

Meline volt miniszterelnök beszéde mondott, amelyben kijelentette, hogy a jövő meg fogja mutatni, hogy az ő politikája volt az egyedül lehetséges politika arra, hogy valamennyi jó francziát a köztársaság alapján egyesítsen s őket a reakciótól és forradalomtól megoltalmazza. Meline utalt azokra a reformokra, amelyeket a mezőgazdaság terén életbeléptetett, végül dicsérettel adózott a hadseregnek és azt mondta, mi tiszteljük és szeretjük a hadsereget s ezért mindig tartózkodni fogunk attól, hogy azt a politikai küzdelmekbe belevonjuk.

A szerb király fürdön.

Bécs, aug. 22. (Saját tud. távirata.)
Sándor szerb király ma a gyógyfürdő használatára Karlsbadba utazott.

Danilo montenegrói herceg Bécsben.

Bécs, aug. 22. (Saját tud. távirata.)
Danilo montenegrói herceg a Schneebergen fekvő Puchbergből, a hol hosszabb időt töltött, ide érkezett.

A spanyol járadék-adó.

Budapest, aug. 22. (Saj. tudós. táv.)
Madridból távirják: A pénzügyminiszter határozottan megczáfolja azt a hirt, mintha a kormány járadék-adó behozatalát tervezné.

Összeütközés a tengeren.

Budapest, aug. 22. (Saj. tudós. táv.)
Algirból távirják: A »Druentia« gőzhajó kapitánya, amely hajó a marseillei Fabre társaság tulajdona, jelenti, hogy hajója f. hó 20-án Cap Tains és Cherchel között neki ment az Algirból jövő »Pectau« angol gőzhajónak és elsüllyesztette. Az a hajó legénységéből 59 embert a »Druentia« Algirba szállított. A »Pectau« reggel 4 órakor sülyedt el. Utban volt Hamburg felé és 2 1/2 millió értékű teát és selymet szállított.

KÖZGAZDASÁG.**Reich Jenő s Társa****Tőzsde jelentése.**

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, augusztus 22

Buza őszre	8 55
Buza tavaszra	8 46
Uj tengeri	4 37
Tengeri augusztusra	5 22
Rozs őszre	6 75
Zab őszre	5 48

Értéktőzsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, augusztus 22.

Salgótarjáni	620.—
Wegon-kölesön	244.—
Villamos vasut	256.75
Osztrák hitel	360.30
Magyar hitel	395.60
Allamvasut	360.70
Déli vasut	78.—
Rimamurányi	253.50
Magyar jelzálog	207.—
Magyar leszámítoló	262.50
Iparbank	104.25
Budapest közuti	389.—
Kereskedelmi	1435.87

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. augusztus 22-én

Magyar aranyjáradék 4%	120.50
Magyar koronajáradék	98.60
Magyar vasuti kölesön aranyban 4,0%	119.25
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2,0%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.—

Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérsi jog megváltási kötvény	100.60
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyereség-sorsjegy-kölesön	158.50
Tiszabályaosi és szegedi sorsjegyek kölesön	140.—
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.35
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	101.50
1860. Osztrák államsorsjegyek	140.65
Osztrák magyar bankrészvény	905.—
Magyar hitelbankrészvény	396.50
Osztrák hitelintézeti részvény	361.50
Páris vista	361.75
Német birodalmi márka	58.80
London vista	120.05
Páris vista	47.56
20 márkás arany	11.76

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Évadbérlet 109. szám.

Kisbérlet 107. szám

Páratlan.

Páratlan.

Ma kedden, 1898 augusztus 23-án

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

SZÉP HELENA.

Operette 3 szakaszban. Irták: Meilhac és Halévy.

Személyek:

Páris, Priám trójai király fia	Mezei M.
Menelaus, spártai király	Leövey L.
Heléna, neje	Székely Irén
Agamemnon, a királyok királya	Váradi M.
Clytemnestra, neje	K. Árpási Kata
Orestes, fiuk	Lányi Edith
Pyhlades, Orestes barátja	Perényi Adél
Calchas, Jupiter főpapja	Vendrei Ferencz
Akhilles, a bős király	Kassai K.
Ajax, az első, szlamiai király	Török K.
Ajax, a második, lokrisi király	Vank István
Philome, Calchas szolgája s	
Apollo templomának őre	Gergely M.
Eutycles, lakatos	Fehérvári J.
Bachis, Helén meghittja	Szabó Ilona

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, szerdán bérletfolyamban

itt először:

A nőszabó.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Georges Feydeau.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Zuhanyfürdő megnyitás.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy javítások miatt szünetelt **gőz és zuhanyfürdő** helyiségeit

f. hó 24-től kezdve megnyitom és azokat a t. közönség rendelkezésére bocsátom.

Kiváló tisztelettel

RIMANÓCZY KÁLMÁN.

Eladó.

A nagyváradi m. kir. honvédhadapród iskola telepe mellett lévő nagyobb mennyiségű **vasuti talpfa, pallók** és egyéb épületfa **eladó.**

Bővebben a vállalati irodában (tishti épület).

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1898. évi május 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.	
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	2 15	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05	
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20	
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 28	
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	†1 17	†6 15	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13	
Élesd >	†1 48	†7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	8 54	
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48	
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
Várad-Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56		V. v.	V. v.				
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05	
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—	
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Pályi >	5 47	1 30	
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 25	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 05	5 41	H.-Pályi >	6 03	1 48	
Mező-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 18	2 05	
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 40	2 29	
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd >	†3 04	†7 56	3 21	4 56	2 50	Vértés érk.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13	
Sáp >	†3 33	†9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske.						
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08		Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladány >	4 05	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	—	8 51	4 27	6 04	Derecske ér.	9 57	5 35	Sáránd érk.	6 20	2 09	
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03	Derecske—Sáránd.						
Nagy-Káta >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—							
Budapest érk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—							

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Kurtics >	5 39	11 52	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Orosháza >	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza >	6 14	12 37	10 54
Gyapju >	10 56	5 04	8 18	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza >	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba >	7 —	2 33	4 50
Cséffa >	11 0 —	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	—	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31
Kötegyán >	11 46	†57	9 37	Kötegyán >	†7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest.							
Sarkad >	11 57	6 9	9 51	Szalonta >	8 23	4 10	6 47		Vegy. v.	Vegy. v.			Vegy. v.	Vegy. v.	
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	—	6 36	
Csaba >	2 10	7 22	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Nánhegyesel >	†6 34	†8 21	Nánhegyesel >	†4 32	—	†46	
Orosháza >	3 10	8 32	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Dobrest érk.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	—	7 10	
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Dobrest—Szombatság-Rogoz.							
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.			
	V. v.	Sz. v.	Th. v. sz. sz.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.			V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	—	Vaskóh ind.	4 30	2 30	—	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	—	Gyoma ind.	3 40	2 40	—
V.-Velenceze >	4 05	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	†4 42	†2 43	—	Ósi >	6 09	2 51	—	Déva-Ványa >	4 37	3 43	—
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	—	Szudrics >	5 09	3 12	—	Uj-Palota >	6 24	3 05	—	Körös-Ladány >	5 13	4 25	—
Kardó >	4 50	3 27	—	Belényes >	5 37	3 52	—	Gyires >	6 41	3 17	—	Sze ghalom >	5 40	4 56	—
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	—	Sonkolyos >	†5 58	†4 15	—	Körösszeg >	7 02	3 36	—	Vésztő >	6 12	5 33	—
Tasádfő >	6 07	4 31	—	Belényes-Ujlak >	6 10	†4 27	—	Szakál >	7 39	4 05	—	Kót >	6 38	6 08	—
Drág-Cséke >	6 30	4 45	—	Borz >	†6 19	†4 37	—	Nagy-tóti >	7 55	4 21	—	Iráz >	6 52	6 22	—
Magyar-Cséke >	6 50	†5 —	—	Sólyom >	6 35	4 58	—	Komádi >	8 25	4 32	—	Komádi >	7 10	7 04	—
Duseds >	†7 05	†5 12	—	Gyanta >	6 56	†5 19	—	Iráz >	8 42	4 49	—	Nagy-tóti >	7 22	7 13	—
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	—	Hollód >	7 10	5 34	—	Kót >	9 19	5 14	—	Sakál >	7 48	7 49	—
Hollód >	7 58	5 58	—	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	—	Vésztő >	9 44	5 32	—	Körösszeg >	8 11	8 18	—
Gyanta >	8 12	6 11	—	Duseds >	†7 55	†6 34	—	Sze ghalom >	10 34	6 13	—	Gyires >	8 33	8 33	—
Sólyom >	8 38	6 36	—	Magyar-Cséke >	†8 07	†6 49	—	Körös-Ladány >	11 —	6 31	—	Uj-Palota >	8 47	8 53	—
Borz >	†8 53	†6 50	—	Drág-Cséke >	8 26	7 17	—	Déva-Ványa >	12 03	7 21	—	Ósi >	9 03	9 12	—
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	—	Tasádfő >	8 40	†7 33	—	Gyoma érk.	12 45	8 06	—	Nagyvárad érk.	9 20	9 30	—
Sonkolyos >	†9 18	†7 13	—	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	—	Nagyvárad—Érmihályfalva							
Belényes >	10 04	7 47	—	Kardó >	9 27	†8 31	—		Vegy. v.	Vegy. v.			Vegy. v.	Vegy. v.	
Szudrics >	10 27	8 09	—	Félix-Fürdő >	9 40	†8 45	—	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Érmihályfalva ind.	5 05	5 20		
Lunka-Rézbánya >	10 56	†8 21	—	V.-Velenceze >	10 01	9 09	—	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 01		
Vaskóh érk.	11 12	8 49	—	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	—	Bihar >	7 44	6 20	Székelyhid >	6 14	6 46		

Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid			
	V. v.	V. v.			V. v.	V. v.	
Székelyhid ind.	9 50	7 55	—	Margitta ind.	4 35	4 45	—
Apátkeresztur >	10 46	8 41	—	Monos-Petri >	4 46	4 56	—
V.-Ábrány >	11 03	8 55	—	V.-Ábrány >	4 57	5 08	—
Monos-Petri >	11 16	9 06	—	Apátkeresztur >	5 13	5 26	—
Margitta érk.	11 28	9 16	—	Székelyhid ér. reg.	5 54	6 07	—

Füüdő-vonatok.																	
Menetdíj krban állami vasuton			Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 16-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Füüdő-vonatok.			Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	
I. o.	II. o.	III. o.									Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	
—	—	—	—	—	11 27	—	—	6 19	—	10 23	Nagyvárad	—	—	9 50	—	—	—
—	—	—	8 07	9 38	11 32	†1 08	4 20	6 30	8 07	10 30	Nagyvárad vásártér	6 30	8 10	9 43	—	—	—
30	15	10	7 50	9 24	11 17	12 54	4 06	6 09	7 53	10 13	Várad-Velenceze	6 46	8 25	10 —	11 53	3 01	4 55
40	22	15	7 38	9 11	11 04	12 41	3 51	5 56	7 38	10 —	Rontó	7 01	8 37	10 14	12 05	3 13	5 09
40	22	15	7 35	9 08	11 —	12 38	3 48	5 52	7 35	—	Püspök-fürdő	7 06	8 42	10 19	12 10	3 18	5 14
40	22	15	7 24	8 57	10 42	12 27	3 35	5 35	7 23	9 53	Félix-fürdő	7 22	8 56	10 37	12 26	3 33	5 31

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 50 percig terjedő éjjeli időt jelentik. A * jelzettek feltételes megálló helyek.